لە ساڵڕۆژی کۆچی دوایی (کەریم حیسامی) تێکۆشەرو نووسەردا

جەمشید حەیدەری

لە ٦/ ١٠/ ٢٠٠١ دا لە گەورەکەی ڕۆڵەیەکی دڵسۆزو نووسەرێکی لێهاتووو تێکۆشەرێکی چاونەترس‌و ماندوونەناسی مامۆستا کەریم حیسامی لە لیندان وەستا، بێگومان پێویستە یادی ئەو کەڵە پیاوەو مرۆڤەکانی ڕێگای ڕزگاریخوازی گەلەکەمان بەرز ڕاگیرێن‌و نەوەی نوێ بە خەبات‌و کارەکانیان ئاشنا بکرێن.

بەر لە هەشت ساڵ مامۆستا کەریم ماڵئاوایی لێکردین، بەڵام بەداخەوە تا ئێستا وەک پێویست ئاوڕ لە خەبات‌و نووسینەکانی نەدراوەتەوە، هەرچەندە گەنجینەیەکی دەوڵەمەندی بۆ نەوەکانی داهاتوو بەجێ هێشتوو، کە پێویست بوو دوور لە سۆزو ماحەزی تایبەتی‌و بەشێوەیەکی بابەتیانە هەڵبسەنگێندرێن‌و بخرێنە ژێر باس‌و لێکۆڵینەوەی زانستی‌و بەرهەمەکانی دووبارە چاپ بکرێن.

لەو یادەدا، کە دەستم بۆ قەڵەم برد، نەمدەزانی لەسەر چ لایەنێکی ژیان‌و بەرهەمەکانی کاک کەریم بنووسم لەسەر تێکۆشانی سیاسی لەپێناو ڕزگاری گەلەکەی، لەسەر تێکۆشانی فیکری لەپێناو سەرکەوتنی بیری سۆسیالیستی‌و دادی کۆمەڵایەتی‌و بەرگری لە مافی زەحمەتکێشانی کوردستان، یان لەسەر خەبات‌و چالاکی لە بواری ڕۆشنبیری‌و نووسینی ڕۆژنامە نووسین‌و وەرگێڕان، یاخود لەسەر بیرەوەری ئەو چەند ساڵەی کاری هاوبەشمان پێکەوە لە دەرکردنی ڕۆژنامەی "سەردەمی نوێ"دا بێگومان هەر لایەنێکی بگری بەو وتارێکی کورتی ڕۆژنامە مافی خۆی نادەیتێ، چونکە کاک کەریم بۆ ماوەی شەست ساڵ، بێ ماندووبوون، بێ گوێدانە مەترسی کۆڵی نەداو درێژەی بە خەباتدا، لەگەڵ ئەوەی بە ناچاری لە خەباتی حزبایەتی دوورکەوتەوە، بەڵام هەموو توانای خۆی تەرخان کردبوو بۆ بەرگری لە کێشەی ڕەوای گەلی کوردو ڕیسواکردنی داگیرکەرانی کوردستان‌و هێزە کۆنەپەرستەکانی گۆڕەپانی کوردستان، ئەوانەی خواست‌و ئارەزوویانە ڕەوڕەوەی مێژوو بەرەو دواوە ببەن.

ئاشنایەتی من‌و کاک کەریم دەگەڕێتەوە بۆ چل‌و یەک ساڵ بەر لە ئێستا بۆ ساڵی ١٩٦٨ لە صوفیای پایتەختی بولگارستان، لە کاتی فیستیڤاڵی هەشتەمی لاوان‌و قوتابیانی جیهان.

ئەوەی شایانی باس بێت، لە ساڵی ١٩٦٨ بۆ یەکەمجار کۆمەڵەی خوێندکارانی کورد لە ئەورووپا بە شاندێکی سەربەخۆ بە ناوی کوردستان، نەک لە ژێر ئاڵای شاندی عێراق لەو فیستیڤاڵەدا بەشداریکرد، لەو فیستیڤاڵەدا شاندێکی شۆڕشی کوردستانیش بە سەرۆکایەتی تێکۆشەر نوری سەدیق شاویس‌و مولازم خدر ئامادەبوون، لە ڕۆژی کردنەوەی ئاهەنگی فیستیڤاڵ لە یاریگای سۆفیا، کە شاندی کوردستان لە ریزی شاندی دەوڵەتانی تر هاتە گۆڕەپانی یاریگار گەیشتە نێوەڕاست، دوو منداڵ بە جل‌و بەرگی کوردی لە پەیژەکان تەماشاکەران دابەزینە یاریگاو هاتنە پێش شاندی کوردستان، لە ڕۆژی دووەمی فیستیڤاڵ بۆمان دەرکەوت کە کوڕو کچی کاک کەریم بوون (شلێرو کەماڵ) چونکە کاک کەریم میوانداری هەندێکمانی لە ماڵی خۆی کردو ئەو دوو منداڵە بە جووتەو بە جلی کوردییەوە بەخێرهاتنیان لێکردین.

من وکاک کەریم لە ساڵی ١٩٧٠ لە بەغدا جارێکی تر پێک گەیشتین. دوای دابڕانێک لە ساڵی ١٩٧٤ دیسان لە بولگارستان یەکمان گرتەوە، چونکە ماوەی یەک مانگ لە سۆفیا بووم، دەرفەتێکی باشم بۆ ڕەخسا کە ئاشنایەکی لە ڕێگای کاک کەریمەوە لەگەڵ چیزکنووسی شەهید هەستی قزلجی‌و سەرکردەی شەهید دکتۆر ئاورەحمانی قاسملو پەیدا بکەم. لە دوای ١٩٧٤ پەیوەندی من‌و کاک کەریم بەردەوام بوو، لە ساڵی ١٩٨٣ دوای ئەوەی وەک پەنابەری سیاسی ڕووم لە سوید کرد، لەو ساڵانەشدا کاک کەریم پەیوەندی حزبی لەگەڵ حزبی دیموکرات پچڕابوو، بەڵام کۆڵی نەدابوو، بەڵکو خەریکی پەیوەندیکردن بوو بە هەندێ لە ئەندامە دابڕاوەکانی حزبی دیموکرات‌و ڕۆشنبیرانی بەشەکانی تری کوردستان بۆ کاری هاوبەش‌و گەیاندنی دەنگی گەلی کوردو چەوساوەو دابەشکراو بە ڕەوەندی کوردی ئەورووپاو بە میدیاکان‌و هەروەها سوود لە کەش‌و هەوای ئازادی وەرگری‌و چالاکی سیاسی‌و ڕۆشنبیری بەرێوەبچێ لە خزمەتی بزاڤی ڕزگاریخوازی کوردو پێشخستنی زمان‌و کلتووری کورد لە دەرەوەی کوردستان‌و بەشێکی تەواوکەر بێت لەگەڵ خەباتی چەکداری لە کوردستان.

ئاکامی ئەو کۆششەی کاک کەریم‌و کاری هاوبەشمان بڵاوکردنەوەی ڕۆژنامەی (سەردەمی نوێ) بوو بۆ ماوەی پێنج ساڵ، کە (٥٤) ژمارەی لێ دەرچوو.

کاک کەریم لە هەموو ژمارەکانی سەردەمی نوێ نووسینی هەبوو چ بەناوی خۆی یاخود نازناوی (شێروان، شنۆیی) جگە لە بەشداری لە کۆڕو کۆبوونەوە کوردەکانی ئەورووپاو چاوپێکەوتنی ڕۆژنامەوانی، دە بەرگ بیرەوەری بڵاوکردەوە، چەند نامیلکەی وەرگێڕانی خستە بەردەستی خوێنەرانی کورد.

لە ساڵرۆژی کۆچی دوایی کاک کەریمی حیسامیدا، دەمەوێ ئەوە بڵێم کە ئەو بڕوای تەواوی بە بلۆکی سۆسیالیستی پێشوو بیری سۆسیالیستی هەبوو لە ڕوانگەی جیهانبینی مارکسییەوە ڕووداوەکانی لێکدەدایەوەو وەک زۆربەی چەپەکانی ئارچەکان فریوی بە هەندێ دروشمی بریقەدار خواردبوو، بە ڕاشکاوی لە نامیلکەی یادانەوەیدا ڕەنگی داوەتەوە، کاک کەریم بە بڕوای خۆی‌و بە قەناعەتی منیش بەرژەوەندی بزاڤی ڕزگاریخوازی گەلەکەی لە سەرووی بەرژەوەندییەکانی تر دادەناو بۆ ساتێکیش درێغی لە بەرگریکردن لە مافەکانی زەحمەتکێشانی کوردستان نەدەکردو بە هەموو توانەوەش هێزە کۆنەپەرستەکانی کۆمەڵگای کوردەواری‌و داگیرکەرانی کوردستانی ڕیسوا دەکرد.

سڵاو لە یادی مامۆستا کەریمی حیسامی

ڕەوانی شاد..

ڕێگای کوردستان ٧/ ئۆکتۆبەر/ ٢٠٠٩